

La filosofia grega, de Tales a Montaigne

Jordi Casasampera Fernández

Introducció

Thauma arkhe tes sophias: “l’astorament és el principi de la saviesa”, deia Aristòtil. Astorament davant de què? Davant del fet que les coses apareguin, davant del fet que el món se’ns mostri com un enigma sobre el qual preguntar. El raonar filosòfic –que és sempre un enraonar– neix com un meravellar-se per l’aparició de les coses i del món com a totalitat. La pregunta pel principi constitutiu d’aquest món donà lloc als primers passos de la filosofia a la Grècia dels segles VII i VI a.C. Des d’aleshores, la història d’Europa ha quedat relligada a aquesta descoberta grega, com una font –un naixement– on tornar a beure constantment. El món hel·lenístic, Roma, l’Europa “medieval” i l’anomenat, precisament, Renaixement, són mostres d’aquest diàleg amb les nostres fonts, un diàleg esforçat i alhora sempre polèmic. La lectura dels clàssics ens posa a prova, ens interpel·la. “La serenitat dels clàssics s’acaba quan els llegeixes”, diu sempre Jordi Sales. Així doncs, per tal de “desasserenar-nos”, ens introduïrem en la lectura d’alguns dels textos filosòfics representatius d’aquesta història. Malgrat la distància temporal que ens separa d’aquests autors, veurem com certes qüestions segueixen estant ben presents per a nosaltres.

Objectius

- Apropar-se als problemes essencials de la filosofia en el seu naixement.
- Veure el desenvolupament històric de les qüestions.
- Situar històricament les respostes i comparar-les.
- Llegir textos filosòfics originals i fer-ne una posada en comú a classe.
- Fomentar el diàleg a partir de les nostres pròpies preguntes i inquietuds.

Programa

1. L'aurora de la filosofia grega

2. Sòcrates i Plató

Lectura (1): Plató, *Menó*

3. Aristòtil

4. Les escoles hel·lenístiques

Lectura (2): Sèneca, *De la vida benaurada*

5. La recuperació renaixentista de Grècia

6. La filosofia grega, avui

Lectura (3): Pierre Hadot, *La filosofia com a manera de viure*

Metodologia

El curs s'estructura en dos tipus de sessions: la classe magistral (12 sessions) i el comentari en comú de les lectures seleccionades (3 sessions).

Bibliografia

- PLATÓ, *Menó*
- SÈNECA, *Discursos*
- HADOT, P. *La filosofia com a manera de viure*
- G. REALE i D. ANTISERI, *Historia del pensamiento filosófico i científico*, Herder, 1995
- K. JASPERS, *Introducció a la filosofia*, Edicions 62, 1993
- A. BLOOM, *Gigantes y enanos*, Gedisa, 1999
- R. BRAGUE, *Europa, la via romana*, Barcelonesa d'Edicions, 1992
- J. SALES, *Estudis sobre l'ensenyament platònic (I)*, Ed. Anthropos.
- J. BURNET, *La filosofia grega. De Tales a Plató*, Societat Catalana de Filosofia (IEC), 2013
- T.A. SLEZÁK, *Leer a Platón*, Alianza Universidad, 1997
- G. REALE, *Introducción a Aristóteles*, Herder, 1985